

De introductie van een PWF-programma en de invoering van een nieuw stieradvies zijn de ambitieuze actiepunten van vleesveehouder en VRV-bestuurder Willy Vandewalle. Daarnaast is hij sinds kort ook voorzitter van het Vlaams Fokkerijcentrum. 'Wat we nu doen, is stieren testen voor de fokkerijorganisaties. Veehouders nemen nu alle risico's op zich. Dat wil ik als veehouder niet meer.'

Praktijklessen voor leerlingen en allerlei andere landbouwdeemonstraties zijn dagelijkse kost voor Willy Vandewalle (50), bedrijfsleider op de schoolhoeve van de landbouwschool Sint-Rembert in Torhout. Vanuit die dagelijkse ervaringen merkt hij dat educatie en communicatie belangrijke pijlers zijn binnen de sector.

Deze gedachtegangzette Vandewalle ertoe aan het voorzitterschap te aanvaarden van het Vlaams Fokkerijcentrum (VFC), de overkoepelende structuur die de fokkerijorganisaties van de verschillende diersoorten groepeerd. Daarnaast is hij actief als bestuurslid bij VRV. Zijn hart ligt bij de stamboekfokkerij, want zowel de varkens van het voormalige KI-centrum als de honderd aanwezige vleesrunders op de schoolhoeve zijn allemaal zorgvuldig geregistreerd.

Economische fokkerij draagt Vandewalle hoog in het vaandel. Met de leesbril op de neus en een zorgvuldig uitgewerkte tabel in de hand verduidelijkt hij de groeicijfers op het eigen bedrijf. 'Fokkerij is economie. Je moet weten waar je mee bezig bent, en met kennis handelen.' Hij zucht. 'Er bestaat nog veel hobby-sfeer, zeker in het witblauwfokkersmilieu.'

Gebruikskruising en registratie

De carrière van schoolhoeve Sint-Rembert in de witblauwfokkerij is kort. De eerste passen werden gezet met de aankoop van vier fokkoeien bij de gebroeders Theunis uit Glabbeek. 'Alles startte met embryotransplantatie', zegt Vandewalle. Het massale spoelen viel flink terug tot gerichte sessies. Dat was ook een vorm van educatie. 'Het is mooi om alleen met je beste lijnen verder te werken. De realiteit is echter anders. Je moet de verscheidenheid in je veestapel koesteren. Wanneer een klant terugkomt, moet je nog iets te bieden hebben.'

Het voorbeeld illustreert waar het bij Willy Vandewalle om gaat: werken met visie. 'Als veehouder moet je perfect weten waar je naartoe wilt met je bedrijf. Dat geldt ook voor fokkerijorganisaties.'

De brug naar het CRV-project Visie 2010 is snel gemaakt. Daar ziet Vandewalle een taak weggelegd om de vleesveewereld voldoende te laten gelden. 'We moeten ervoor zorgen dat het vleesvee niet verdrinkt in de organisatie. We moeten wakker blijven om mee te gaan in de stroom van veranderingen binnen CRV.'

De kleine markt voor witblauw vormt ontegensprekelijk een moeilijk punt. 'Alleen is onze markt amper houdbaar. We moe-

ten voldoende activiteiten buiten onze eigen sector hebben, willen we het halen.' Vandewalle verwijst onder meer naar de markt voor gebruikskruisingen. 'De markt in Vlaanderen en Nederland is nu groot, maar dat kan een tijdelijk effect zijn. We moeten ons blijvend inzetten en ervoor ijveren dat alles ook in de toekomst betaalbaar blijft.'

De basis verbreden, luidt een andere boodschap. 'Onze kern is klein', vervolgt de witblauwfokker. 'Vlaanderen telt ruim 4000 leden vleesvee, waaronder slechts 700 stamboekfokkers. Maar hoeveel zijn er daadwerkelijk actief in de fokkerijwereld? Dat cijfer kan hoger. Registratie van de dieren is de basis van alles.'

Inteelt moet je voorkomen, niet achternalopen

Na registratie komt al snel het inteeltprobleem op tafel, een van de actiepunten van Vandewalle. 'Op het stieradvies heb ik van begin af aan ingetekend. Inteelt gaat ver terug, soms veel verder dan vier generaties. Als je altijd in dezelfde bloedlijnen blijft, dan zoek je problemen. Inteelt moet je voorkomen, niet achternalopen.' De witblauwfokker vindt de geringe aandacht voor inteeltproblemen in het veld en bij de boer alarmerend. 'Veehouders storen zich niet altijd aan inteelt. Ook een kalf met inteelt kan goed functioneren. Toch moet inteelt aangepakt worden.' Vandewalle citeert recente enquêtes uitgevoerd tijdens de vergaderingen omtrent de witblauwe koe van de toekomst. 'Vitaliteit en drinkvermogen, groeikracht en benen vinden veehouders wel belangrijk. Indirect is inteelt daar ook in betrokken. Vanuit CRV moeten we proberen nog meer outcrossbloedlijnen in het stierenpakket van BBG te krijgen.'

Uit economisch standpunt vindt de VRV-bestuurder het proefstier-wachtstier-fokstierprogramma zijn voornaamste streefdoel. 'Wat we nu doen, is continu stieren aftesten voor de KI-organisaties', zegt Vandewalle kritisch. 'Wij veehouders nemen bijgevolg alle risico's op ons. Dat wil ik niet meer.'

Hij hekelt het snelle verloop in stieren, waardoor slechte maar ook goede stieren zich te laat van elkaar onderscheiden. 'Via een PWF-programma kun je rietjes opzietten van alle stieren. Wie toch wil gokken en een wachtstier gebruikt, neemt de risico's op dat moment voor zich. Nu koop je iets waarvan je niet eens weet wat dat geeft.'

Naar een eigen fokdoel

Het gerucht dat vanuit Vlaanderen roep is voor een eigen stamboek, drukt Vandewalle de kop in. 'Nee, we vragen een optimalisatie van de samenwerking met het Belgisch-witblauwstamboek. We willen geen eigen stamboek in Vlaanderen, wel een eigen fokdoel binnen het stamboek. Het stamboek registreert alle dieren die passen binnen de rasnorm, maar dat betekent niet dat het fokdoel niet verschillend kan zijn.'

Vandewalle ijvert in dat kader voor een betere omschrijving van het fokdoel. 'Als vereniging kun je heel goed zeggen: dat is ons doel. Vergelijk het maar met de melkveewereld. Daar is binnen de organisatie een duidelijk fokdoel richting duurzaamheid. Zoiets moet ook bij vleesvee kunnen.' Hij vat het fokkerijbeleid groots op. 'Misschien moeten we zelfs een rascommissie oprichten die het fokkerijbeleid helpt bepalen.'

En ook het stieradviesprogramma (SAP) verdient een opwaardering. Hij verwijst naar de exterieurbeoordeling die voor de eerste stierkeuze te laat komt. 'Het doel is om met een soort minibeoordeling op jongere leeftijd te beginnen', introduceert Vandewalle een andere aanpak. 'Die compactere beoordeling met vier of vijf belangrijke kenmerken zou een aantal globale kenmerken bevatten die vervolgens in het stieradvies meegerekend kunnen worden. SAP is er nu puur op gericht om inteelt te voorkomen. We willen het programma in de toekomst uitbreiden.'

Annelies Debergh

VRV-bestuurslid Willy Vandewalle: 'Ijveren voor een eigen fokdoel'

'Vleesveehouder moet wakker blijven'